

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 282/08-13

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 4. septembra 2008 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. K. M., súdneho exekútora, so sídlom K., zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky pri vybavovaní jeho sťažnosti postupom Úradu vlády Slovenskej republiky pod č. 1473-8/2008/IP-52/OPS a postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky pod č. I/132/6422-32896/08/Fre, BP č. 54/08 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. K. M. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 26. júna 2008 doručená sťažnosť JUDr. K. M., súdneho exekútora, so sídlom K. (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátkou JUDr. I. R., K., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) pri vybavovaní jeho sťažnosti postupom Úradu

vlády Slovenskej republiky (ďalej len „úrad vlády“) pod č. 1473-8/2008/IP-52/OPS a postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky (ďalej len „daňové riaditeľstvo“) pod č. I/132/6422-32896/08/Fre, BP č. 54/08, ktorou žiadal vydať tento nález:

„Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii vo veci sp. zn. 1473-8/2008/IP-52/OPS bolo porušené.

Právo sťažovateľa na inú právnu ochranu zakotvené v článku 46 ods. 1 Ústavy SR v spojení s článkom 12 ods. 2 Ústavy SR, postupom Daňového riaditeľstva Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I/132/6422-32896/08/Fre, BP č. 54/08 bolo porušené.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Úradu vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii, aby vo veci vedenej na Úrade vlády Slovenskej republiky, Sekcia kontroly a boja proti korupcii pod sp. zn. 1473-8/2008/IP-52/OPS porušovať namietané práva sťažovateľa.

Ústavný súd Slovenskej republiky zakazuje Daňovému riaditeľstvu Slovenskej republiky, aby vo veci vedenej na Daňovom riaditeľstve Slovenskej republiky vo veci sp. zn. I/132/6422-32896/08/Fre, BP č. 54/08 porušovať namietané práva sťažovateľa.

Odporcovia sú povinní nahradiť sťažovateľovi všetky trovy tohto konania.“

Z podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ podaním z 26. marca 2008 doručeným daňovému riaditeľstvu 31. marca 2008 označeným ako „*Trináť sťažností – porušenie individuálnych a subjektívnych práv nesprávnou činnosťou správcu dane DÚ K. (predčasné a protiprávne rozhodovanie o nevyhovení a nepriznaní úroku z preplatku)*“ sa sťažoval na postup správcu dane, ktorý 13-timi rozhodnutiami z 3. marca 2008 podľa jeho názoru v protiprávne a predčasne začatých konaniach nepriznal úrok z preplatku. Sťažovateľ žiadal daňové riaditeľstvo, aby prijalo opatrenie, na základe ktorého by z úradnej moci bolo všetkých 13 rozhodnutí správcu dane zrušených niektorým mimoriadnym opravným prostriedkom, a súčasne, aby boli vyvedené právne následky proti zodpovedným zamestnancom správcu dane.

Daňové riaditeľstvo vybavilo podanie sťažovateľa z 26. marca 2008 prípisom č. k. I/132/6422-32896/08/Fre z 2. apríla 2008, v ktorom potvrdilo jeho doručenie,

avšak dospelo k záveru, že s poukazom na § 4 ods. 1 písm. b) zákona č. 152/1998 Z. z. o sťažnostiach v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o sťažnostiach“) toto podanie nemožno kvalifikovať ako sťažnosť, a preto podanie vrátilo v prílohe prípisu zo 14. apríla 2008 sťažovateľovi. Za sťažnosť nebolo považované podanie sťažovateľa preto, že v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) zákona o sťažnostiach sťažnosťou nie je podanie orgánu verejnej správy upozorňujúce na nesprávnu činnosť iného orgánu verejnej správy. Sťažovateľ je súdnym exekútorom, a teda i orgánom verejnej správy v zmysle § 4 ods. 1 písm. b) zákona o sťažnostiach. Tento prípis daňového riaditeľstva bol sťažovateľovi doručený 10. apríla 2008.

Keďže sťažovateľ so spôsobom vybavenia svojho podania nesúhlasil, obrátil sa listom z 25. apríla 2008 na úrad vlády a žiadal ho o kontrolu nesprávneho postupu pri prijímaní, evidovaní a vybavovaní jeho podania z 26. marca 2008 daňovým riaditeľstvom. Postup daňového riaditeľstva pri vybavovaní jeho podania z 26. marca 2008 označil za nerešpektujúci povinnosti ustanovené zákonom a zdôraznil, že sťažnosť daňovému riaditeľstvu podal ako daňovník, a nie ako orgán verejnej správy, jeho podanie bolo teda sťažnosťou, ktorá mala byť ako sťažnosť i vybavená. Sťažovateľ ňou neupozorňoval na nesprávnu činnosť orgánu verejnej správy, ale domáhal sa odstránenia nečinnosti, ako subjektívneho a individuálneho práva, ktoré bolo porušené v daňovom konaní.

Podanie sťažovateľa vybavil úrad vlády oznámením sťažovateľovi č. 1473-8/2008/IP-52/OPS z 23. mája 2008 o postúpení podaní, v ktorom uviedol, že na vykonávanie prešetrovania spôsobu vybavenia podania sťažovateľa z 26. marca 2008 nie je úrad vlády vecne príslušný, pričom príslušným orgánom je Ministerstvo financií Slovenskej republiky, útvar vnútornej kontroly, a preto bolo treba podanie sťažovateľa vybaviť postúpením Ministerstvu financií Slovenskej republiky s tým, že o vybavení podania bude Ministerstvo financií Slovenskej republiky, ako aj úrad vlády sťažovateľa informovať. Toto oznámenie úradu vlády bolo sťažovateľovi doručené 26. mája 2008.

Sťažnosť ústavnému súdu odôvodnil sťažovateľ tým, že k porušeniu jeho základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy došlo daňovým riaditeľstvom aj úradom vlády preto, že sťažovateľ sa domáhal svojím podaním z 26. marca 2008 predpísaným spôsobom podľa zákona o sťažnostiach svojho práva a bolo povinnosťou daňového riaditeľstva i úradu vlády sa podaním sťažovateľa zaoberať, tak ako im to predpisuje zákon o sťažnostiach, teda podanie sťažovateľa z 26. marca 2008 malo byť považované za sťažnosť, ako také malo byť aj vybavené a sťažovateľ mal byť o jeho vybavení vyrozumený. Sťažnosť sťažovateľa dosiaľ nebola vybavená postupom predpísaným zákonom o sťažnostiach. Dôvodom nevybavenia sťažnosti bola skutočnosť, že sťažovateľ je súdnym exekútorom, ktorý však svoje podanie z 26. marca 2008 nedoručil daňovému riaditeľstvu ako súdny exekútor, nesťažoval sa na porušenie svojich práv ako súdny exekútor, ale ako daňový subjekt sťažujúci sa na porušovanie svojich práv. Žiadne ustanovenie zákona o sťažnostiach pritom nevylučuje, aby fyzická osoba, ktorá má postavenie verejného činiteľa v inom konaní, v ktorom jej práva a povinnosti nie sú definované jej postavením súdneho exekútora, nemohla využívať prostriedky ochrany, ktoré zákon každému účastníkovi konania priznáva, keď základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky každému bez ohľadu na iné právne postavenie a nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvyhodňovať alebo znevýhodňovať, čo vyplýva z čl. 12 ods. 2 ústavy. Úrad vlády odmietol vykonať kontrolu vybavenia sťažnosti napriek tomu, že je jediným orgánom, v pôsobnosti ktorého je vybavenie sťažnosti daňovým riaditeľstvom.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické, či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Z obsahu sťažnosti je zrejmé, že sťažovateľ namietal zásah do ním označeného základného práva, ktorý mal byť spôsobený daňovým riaditeľstvom a úradom vlády tým, že daňové riaditeľstvo jeho podanie z 26. marca 2008 nevybavilo riadne a o jeho podaní z 5. mája 2008 úrad vlády nekonal, hoci bol povinný preskúmať postup daňového riaditeľstva, čo však dosiaľ neurobil, a preto zásah do práv sťažovateľa trvá.

Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach týkajúcich sa porušenia základných práv a slobôd vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda nezakladá automaticky aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorých sťažovateľ namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným súdom, musí takúto sťažnosť ústavný súd odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (napr. I. ÚS 103/02).

Pokiaľ ide o tú časť sťažnosti, ktorou sťažovateľ namietal porušenie čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy postupom daňového riaditeľstva, sám sťažovateľ vo svojej sťažnosti uvádza, že preskúmania správnosti jej vybavenia sa domáhal na inom orgáne, než je ústavný súd, avšak tento orgán dosiaľ o jeho veci nerozhodol. Ústavný súd dospel k záveru, že ochrany toho základného práva alebo slobody, porušenie ktorého sťažovateľ namietal, sa sťažovateľ mohol domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy pred iným orgánom. Preto sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorá smerovala proti postupu daňového riaditeľstva, odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre nedostatok svojej právomoci.

Ústavný súd poukazuje na to, že v zmysle § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde sťažnosť možno podať v lehote dvoch mesiacov od právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu, táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. V tomto prípade bol sťažovateľovi 10. apríla 2008 doručený list daňového riaditeľstva, ktorým bol vyrozumený o spôsobe vybavenia jeho sťažnosti, a sťažnosť ústavnému súdu podal 26. júna 2008, teda po uplynutí lehoty ustanovenej v § 53 ods. 3 zákona o ústavnom súde.

Ústavný súd sa samostatne zaoberal ďalej tou časťou sťažnosti sťažovateľa, ktorá smerovala proti postupu úradu vlády pri vybavovaní jeho podania z 26. marca 2008.

Podľa doterajšej judikatúry ústavného súdu je jeho právomoc vec meritorne skúmať založená výlučne v prípadoch, keď medzi napadnutým rozhodnutím alebo postupom dotknutého orgánu a namietaným porušením základných práv a slobôd existuje súvislosť, z ktorej vyplýva otázka ústavného významu a intenzity (I. ÚS 19/02).

Ústavný súd sa vo veci svojej právomoci totiž riadi zásadou, že všeobecné súdy sú ústavou povolané chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Všeobecné súdnictvo zabezpečuje fyzickým a právnickým osobám presadzovanie svojich práv, zaväzuje sa poskytnúť im účinnú ochranu pred neoprávnenými štátnymi zásahmi, pritom má prednostne chrániť a presadzovať individuálne základné práva a slobody. Príslušné procesné poriadky (v tomto prípade Občiansky súdny poriadok) sú zárukou účinnosti tejto právnej ochrany aj zárukou ochrany zákonného prístupu k uplatňovaniu základných práv a slobôd. Z uvedeného dôvodu je právomoc ústavného súdu subsidiárna a nastupuje až vtedy, keď nie je daná právomoc všeobecných súdov (napr. II. ÚS 13/01).

Podľa § 250v ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá tvrdí, že bola ukrátená na svojich právach a právom chránených záujmoch nezákonným zásahom orgánu verejnej správy, ktorý nie je rozhodnutím, a tento zásah bol zameraný priamo proti nej alebo v jeho dôsledku bol proti nej priamo vykonaný, môže sa pred súdom domáhať ochrany proti zásahu, ak taký zásah alebo jeho dôsledky trvajú alebo hrozí jeho opakovanie.

Týmto zákonným postupom sa zabezpečuje ústavné právo na súdnu a inú právnu ochranu. Toto právo zahŕňa aj právo fyzickej osoby alebo právnickej osoby, ktorá sa domáha, aby súd chránil jeho práva pred orgánmi verejnej správy.

Proti postupu orgánu štátnej správy, a takým je v danom prípade aj úrad vlády, sa sťažovateľ môže brániť v správnom súdnictve, čo vylučuje právomoc ústavného súdu.

Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie svojho základného práva garantovaného čl. 46 ods. 1 v spojení s čl. 12 ods. 2 ústavy, treba konštatovať, že na príslušnom súde sa nedomáhal ochrany svojho označeného práva, čo netvrdí ani v sťažnosti. Keďže sťažovateľ namietal, že postupom úradu vlády došlo k porušeniu jeho označeného základného práva, a keďže proti postupu orgánov verejnej správy poskytujú ochranu všeobecné súdy v rámci správneho súdnictva (II. ÚS 136/02), ústavný súd bol nútený sťažnosť sťažovateľa aj v tejto jej časti po jej predbežnom prerokovaní odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde. Nedostatok právomoci ústavného súdu zaoberať sa sťažnosťou sťažovateľa nemožno odstrániť.

Vzhľadom na to, že sťažnosť bola odmietnutá ako celok a rozhodnutie o ďalších nárokoch je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody sťažovateľa (čl. 127 ods. 3 ústavy), ústavný súd sa touto časťou sťažnosti osobitne nezaoberal.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 4. septembra 2008